

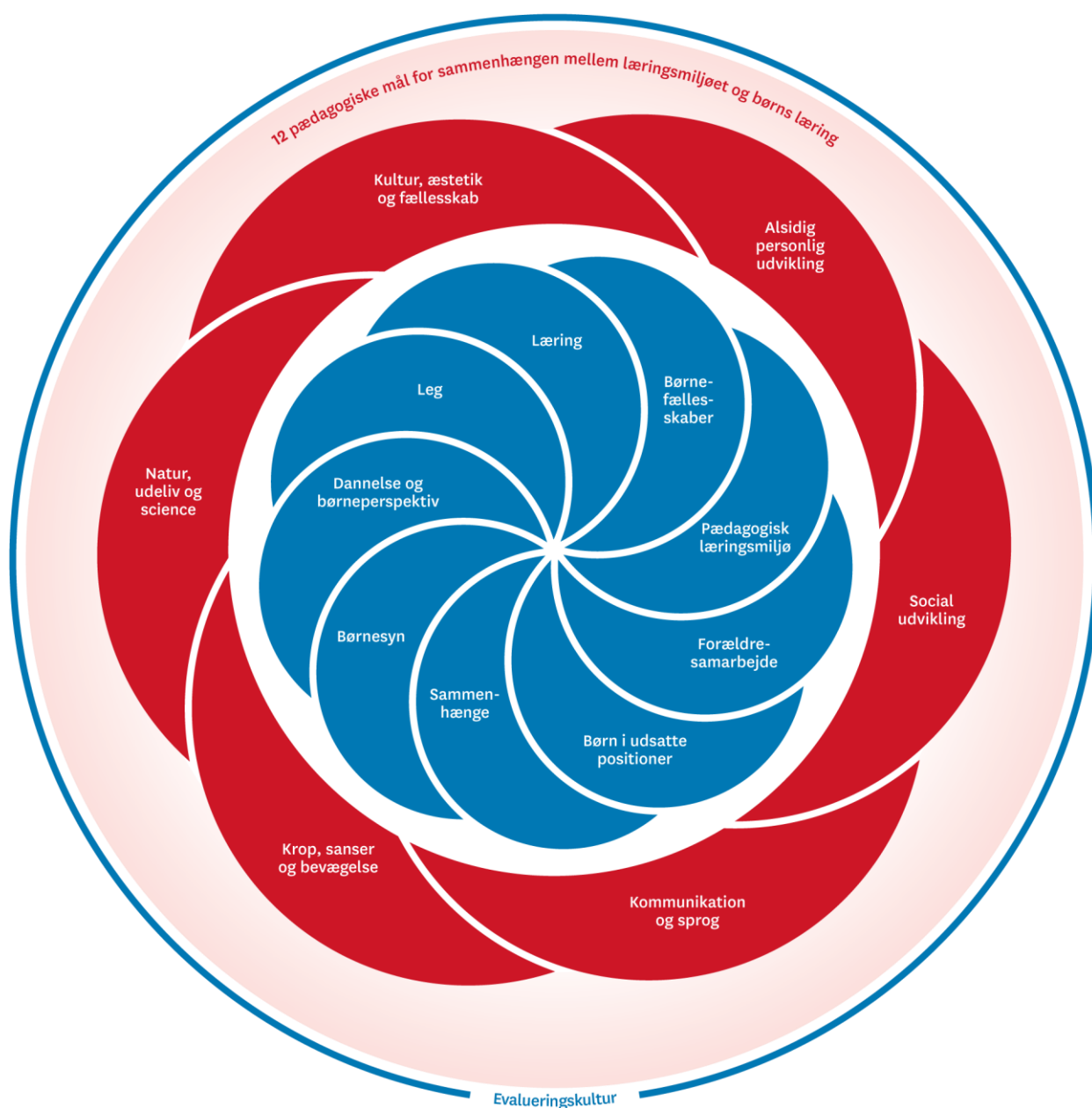
Pædagogisk læreplan for

BØRNEHUSET I SYDHAVNEN
2019/2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold*. Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den

pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Vi er en del af Klynge VVK-F/G

I VVK-F/G har vi en fælles definition af kerneopgaven, som lyder: At udvikle trygge, nysgerrige og livsduelige børn i tæt samarbejde med forældrene.

Herunder har vi besluttet, fem værdier som understøtter kerneopgaven: MOD, FÆLLESSKAB, FORDYBELSE, VEDHOLDENHED og NYSGGERIGHED. Under alle værdier er der besluttet en definition af hver værdi, samt adfærdsbeskrivelse/ målpunkter til hver værdi. Det er de enkelte institutioner, der beskriver hvilke handlinger det kalder det på, ud fra institutionernes forskellige profiler.

Børnehuset i Sydhavnen er en integreret institution, der ligger i tidlig opstart i Scandiagade 100. Institution har lige nu 3 vuggestuegrupper og 1 børnehavegruppe. Med tiden skal Sydhavnen vokse sig til 12 grupper, der vil have beliggenhed overfor Skolen i Sydhavnen. Det er på nuværende tidspunkt uvist hvornår indflytning sker.

Sydhavnen ligger i et lokalområde med masser af muligheder. Vi ligger meget tæt på Valbyparken og Karens minde, hvor der rig mulighed for at opleve natur og dyreliv på tæt hold. Vi har også på matriklen en stor indbydende legeplads, hvor der også indbyder til at dyrke udelivet, grundet meget plads og masser af motoriske muligheder.

Vi benytter lokalområdet meget, da det er med at vise børnene de omgivelser de bor i, eller er tæt på deres bopæl.

I Sydhavnen arbejder vi ud fra at alle børn har ressourcer der kan bidrage til et børnefællesskab, med mulighed for at lære alene og sammen med andre igennem leg, og involvering.

Vores planlægning af aktiviteterne tager udgangspunkt i hvor børnene er, så vi tilpasser gruppesammensætningen og aktiviteterne til barnet nærmeste udviklingszone.

Vores mål i arbejdet er at børnene er en del af noget mens de er her, og er noget når de tager videre fra Sydhavnen ud i deres næste skridt i livet. Vores opgave er at klæde dem på til de udfordringer de vil møde, og samtidigt fejrer deres succes'er, store som små, når de lykkes.

Vores struktur handler om at skabe små grupper til fordybelse i aktiviteterne, så børnene oplever få forstyrrelser, og kan fokusere på det de laver, i stedet for at miste fokus.

Som nyt hus har vi fokus på at skabe en daginstitution der har fokus på de mange fagligheder vi har i huset, og fordele ressourcerne, så hele børnegruppen får glæde af det.

Dette er huset læreplan. Det er et dynamisk arbejdsredskab som løbende vil blive justeret i løbet af året, efterhånden som vi får evalueret arbejdet i huset. Dette er 1 udgave.

Pædagogisk grundlag

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

“Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

“De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

“Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

“Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn: **Alle børn er født sociale, og de udvikler sig i samspil og relationer med andre.**
- Dannelse og børneperspektiv: **Deltagelse i meningsfuldt og nærværende samvær med voksne, er en grundlæggende forudsætning for et barns trivsel.**
- Leg: **Legen har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagslivet. Legen er et erfaringsrum, hvor børn både får muligheder for at afprøve dem selv, finde på nyt og samtidig må afstemme sig efter de andre.**
- Læring: **Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, de voksne er ansvarlige for.**
- Børnefællesskaber: **Alle børn har ret til deltagelse, deltagelse er forudsætning for læring, trivsel og udvikling. De voksne bærer ansvaret for relation, samspil, samvær og stemning.**

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

I "Sydhavnen" skal alle børn have lige muligheder for deltagelse i børnefællesskaber i løbet af hele dagen. Vores børnesyn ses ved, at vi giver børnene mulighed for at være en del af mindre grupper til fordybelse. Dette både i forhold til vokseninitierede aktiviteter, og samtidigt er barnets eget initiativ, og lege, skal være retningsgivende for aktiviteterne, og at de derved får medejerskab af deres hverdag.

Pædagogiske aktiviteter planlægges ud fra hvilken børnegruppe der er der *lige nu*. Børneperspektivet tager udgangspunkt i børnenes ageren, og initiativ, og bliver omsat til pædagogiske aktiviteter, hvor legen er i centrum. Dette sker med øje for løbende justeringer i aktiviteterne, så vi opretholder børnenes nysgerrighed og fortsatte aktive deltagelse i dagens indhold. Samtidigt skal vi have en opmærksomhed på at børnene har plads til, at de kan skabe deres egne lege, hvor de i børnehøjde, styrker deres relationer.

Vi involverer børnene i alle rutiner, og på den måde skaber læringsmiljøer tæt på børnene. Vi skal have et blik for at alt kan blive en pædagogisk aktivitet, hvor barnet kan deltage med de ressourcer barnet har.

Vi arbejder i en struktur, med planlagte aktiviteter, hvor børnene igennem leg, lærer noget nyt, og udvikler sig, samt styrker egne ressourcer i samspil med andre børn, samt de voksne. Vi arbejder med nærhed og tilgængeligheden, hvor børnene bliver nysgerrige på deres omgivelser, i trygge rammer.

Pædagogisk læringsmiljø

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Børnene involveres i alle former for aktiviteter, hvilket skaber nære læringsmiljøer. Det kan eksempelvis være, at børnene er med til at hente madvogn, er med til at tørre borde af, feje eller aktivt deltager i at afslutte en aktivitet, hvor vi nulstiller rummet, og lægger legetøj på deres rette plads.

For at ALLE børn har mulighed for deltagelse i f.eks en samling, laves der billeder af de sange der synges, så dem der endnu ikke mestre sproget, kan pege på billedet af sangen.

Vi har fokus på hvordan rummene benyttes, så vi løbende har mulighed for at ændre på det der ikke virker, så børnene indirekte er med til skabe læringsmiljøerne, og de zoner der er tilgængelige i huset, og i de enkelte rum. Det faglige personales rolle er at have blik for hvordan børnene bruger rummet i deres leg, og placere sig således at vi bliver en del af læringsmiljøet. Vi bestræber os på at legetøj er i børnehøjde og tilgængeligt.

Vi indretter os, så det for børnene er muligt at se hvad den enkelte zone kan bruges til i læringsmiljøet. Vi planlægger aktiviteter, hvor vi inddrager barnets perspektiv, ved hele tiden at have for øje, hvilken børnegruppe vi har, og hvad den har brug for. TOPI inddrages for at skabe overblik over hvilke læringsmiljøer der er behov for, og laver gruppedannelser på tværs i huset, så børnene har andre børn at spejle sig i, og mulighed for at lære fra sig til andre børn.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Vi inddrager forældreperspektivet ved starten af deres tid i huset, med et møde hvor vi forventningsafstemmer, og forklarer huset tilgang til samarbejdet. Vi har åben dialog med forældrene om deres barn, og vil min. 1 gang om året invitere til en samtale, hvor TOPI vil være udgangspunktet for vores samtale.

Vi forventer et åbent og ærligt samarbejde med forældrene, så vi sammen kan skabe de bedste muligheder for deres børn, og understøtte deres udvikling. Vi vil skabe et tillidsfuldt samarbejde, hvor vi tager dialogen når behovet opstår. Dette skal forstås som to-vejs kommunikation, og at der tages kontakt fra forældrenes side, hvis der opleves manglende kommunikation, eller tvivl, så vi sammen finder løsninger.

Forældrerådet er en vigtig samarbejdspartner for os, som aktivt deltagende i huset, og dets udvikling. Der er Forældrerådet inviterer til sociale arrangementer i institutionen

Det er vigtigt for Os at være tydelige for forældrene, at alt vi har samtaler om, handler om at give deres barn de bedste muligheder for at lykkes, og sammen hjælpe barnet i dets udvikling. Forældrene har altid mulighed for at bede om en samtale om deres barn.

Vi skal have en løbende dialog med forældrene om deres barns udvikling, og hvad der sker i barnets liv, da dette kan have indflydelse på deres trivsel i Sydhavnen. Dette sker via 3 mdr samtaler, samt 2 TOPI samtaler hvert år (maj/juni-nov/dec)

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Vi har fokus på at være i sync med børnegruppen, så vi i vores planlægning, tager højde for det enkelte barn bliver inddraget i det omfang, at barnet får noget positivt ud af

samværet, og aktiviteterne. Løbende refleksion skal sikre at vi har et blik på hele børnegruppen.

Vi arbejder efter at inddele børnene i mindre grupper, så der er større sandsynlighed for fordybelse i den enkelte planlagte aktivitet, og have øje for børnenes skiftende positioner. Vi skal i vores team have alle perspektiver med, og medinddrage at børnene er forskelligt stillet, og kan havne i sårbarhedsskabende situationer. Vi skal arbejde med vores læringsmiljøer, så det understøtter deltagelse. Vi skal ikke tilpasse barnet til gruppen, men gruppen til børnene, så vi ser helheden i stedet for det enkelte, i forhold til børn i udsatte positioner.

Vi arbejder med det ud fra et ressourcensyn, og ikke en problemstilling for det enkelte barn, og være nysgerrige på barnet og hvor det møder barrierer, som gør det udfordrende for barnet at være med socialt.

Vi har en løbende status på børnene og deres trivsel igennem TOPI, og handler ud fra det vi ser hos barnet.

Vi har fokus på at hvert enkelt barn er sit eget, og bruge dette som et udviklingsblik i samspillet med andre børn. Vi har et fokus på børn kan have skiftende positioner i løbet af en dag, og aktivt hjælpe barnet tilbage på sporet, ved at inviterer barnet ind i leg, sociale relationer, og understøtte barnet ud af den udsatte position.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Ikke relevant for Sydhavnen pt. Vi er koblet på overgangsprojekt ift Ellebjerg skole allerede nu. Når vi får børn der skal i skole, vil vi deltage i dette overgangsforløb.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Vi er opmærksomme på de muligheder lokalsamfundet stiller til rådighed, og gør brug af disse i vores pædagogiske aktiviteter. Inddragelsen sker ved at vi lærer børnene om de muligheder der er i lokalområdet, ved at benytte dem.

Derudover forsøge at bygge bro imellem bydelene, ved at gøre opmærksom på de områder og tilbud der er tilgængelige for familierne i området.

Vi tager oplevelserne med hjem til institutionen, og levendegøre dem i billede og tale, så de bliver en del af vores verdensbillede og fortælling. En tur på Karens minde, kan være inspiration til læring om dyr og natur. Her er der får, kaniner og heste, der kan skabe fortællinger som børnene genfortæller via legen med legetøjs dyr. Være inspiration til sange til samlingerne, og være med til at vække børnenes nysgerrighed for det oplevede.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi arbejder løbende med at evaluere på vores læringsmiljø, så det stemmer overens med de mål vi har for vores pædagogiske indhold. Vi forsøger at skabe balance imellem det fysisk mulige, samt skabe plads til psykiske aspekt i dagligdagen.

Vi indretter zoner i rummene, som skal give børn overblik over hvad de kan lave, og hvor de kan lave det. Vi har løbende fokus på hvordan børnene bruger rummene, og lave ændringer efterhånden som børnenes æstetiske tilgang til legen, kan ændre rummene via deres legemønster, og sociale samvær, så det giver mening. Vi skal have en opmærksomhed på, om der i rummet er inspiration for alle størrelser, alt efter hvilket perspektiv barnet har.

Vi har min. 1 rolig zone i hvert rum, så børn har mulighed for at vælge ro til. Vi skal skabe rum hvor æstetikken føles hos børnene, og skaber giver inspiration til legen og nysgerrigheden hos børnene. Vi skal som fagligt personale positionere os, så vi understøtter æstetikken hos børnene, frem for at italesætte den med vores perspektiv. Vi skal fange børnenes perspektiv, og bruge den læring til at udvikle på vores børnemiljøer.

Vi benytter udearealet til aktiviteter, både med hele børnegruppen, men også i mindre grupper, så der bliver højere til loftet indenfor, og mulighed for fordybelse.

De seks læreplanstemaer

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

“Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Barnet har mulighed for at deltage i, og medskabe, dagligdagen. Vi giver barnet mulighed for at udforske verden ved at barnet er aktivt deltagende i alle dagens gøremål. Børnene er med til at åbne stuen, ved at stole ned og stille legetøj frem til legezonerne.

Barnet skal have tid til at øve sig i de nye udfordringer det løbende står overfor, i deres udvikling, ved at opleve voksne der er tilgængelige og motiverende i deres tilgang til barnet.

Barnet skal have mulighed for opleve succes i at gå fra at noget kan være svært, til at barnet lykkedes i det, og derved motiveres i at prøve, og på den måde opnå kompetencer. Vi anerkender barnet, ved at have blik for dets kompetencer i stedet for negative handlinger, samt tid til at øve sig i det svære. På den måde opbygger vi barnet selvværd og selvtillid efterhånden som det oplever at kunne det, barnet ikke kunne dagen før.

Vi er aktivt deltagende i at opmuntre barnet til at forsøge, og samtidigt give barnet plads til at være nysgerrig på afstand, indtil det er klar til næste skridt, og hele tiden have nærmeste udviklingszone for øje.

Vi har blik for at vores aktiviteter er tilrettelagt, så barnet bliver udfordret, og at udfordringen passer til barnets ressourcer. Derudover skal vi løbende justere i mulighederne i aktiviteterne, så vi bevare barnets nysgerrighed for noget nyt.

Prioriteringen hos os er, at tid er noget vi giver barnet for at udvikle sig, og ikke for at nå en aktivitet, og give muligheder for at opøve kompetencer. Eks tid til at være i garderoben, for at øve sig i at tage eget tøj på.

Barnet skal have mulighed for at fordybe sig i det enkelte, og i samspil med andre udbygge deres sociale ressourcer.

Mulighed for spejling i andre børn i en anden aldersgruppe, som en motivationsfaktor.

Det er i samspil med omgivelserne, at børn udvikler deres personlighed. Børn spejler sig i andre børn og voksne, og trives bedst i en omverden, der er anerkendende og medlevende. Et barn skal opleve sig selv som et unikt menneske fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre.

Social udvikling

“Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi skaber vores læringsmiljøer således, at børnene har mulighed for at indgå i sociale fællesskaber.

Vi har i vores organisering øje for at sammensætte børnene i mindre grupper, hvor det at indgå i et socialt fællesskab understøttes af nærværende voksne.

Barnet skal have mulighed for at socialisere sig med andre børn, hvor legen er drivkraften i at indgå i et fællesskab med andre børn.

Vi planlægger aktiviteter hvor børnene oplever et øve rum for at deltage i et fællesskab, med de ressourcer det enkelte barn bidrager med.

Måltidet er et eksempel på, hvordan barnet både kan udvide sin erfaringsverden, samtidigt med at barnet indgår i et socialt fællesskab:

- Barnet henter sit eget service, og sætter det på barnets plads.
- Barnet hælder, så vidt muligt, selv maden op på tallerkenen og vand i glasset.
- Barnet sender fade/skåle med mad videre til det næste barn ved bordet
- Barnet henvender sig andre børn for at få fat i skålen med mad, og har mulighed for at samtale om måltidet, og sætte ord på hvad barnet mangler på sin tallerken.
- Barnet kan hjælpe de andre børn ved bordet med at skubbe fade eller kande over til det andet barn

- Vi skal som voksne være deltagende i at opfordre barnet til at henvende sig til andre børn hvis barnet mangler noget i sit måltid.
- Barnet bærer, så vidt muligt, egen service tilbage til madvognen, og skraber sin tallerken af med rest mad.
- Børnene inddrages i at afvikle måltidet, hvor de sammen kan tørre borde af og feje efter måltidet.

Vi skal som fagligt personale ind i mellem agere i periferien, og lade de børneinitierede lege folde sig ud, men være understøttende for børnene, ved at kunne sætte ord på handlinger og intentioner i legen, hvis der opstår udfordringer. Samtidigt også understøtte børnene i at forsøge at løse konflikter, hvor vi sætter ord på de følelser børnene kan opleve.

“Ét barn kan lege med magneter og have bygget noget. Et andet barn b(r)yder ind i legen og kommer til at flytte på magneterne. Barnet der kommer til, har til hensigt at benytte det det andet barn bygget som hus til elefanten. Det ser det andet barn ikke”. Her kan det vi være behjælpelige med at sætte ord på handlingen, og smelte to lege sammen, da det andet barn, ser muligheder i det der er bygget, og egentlig tilkendegiver anerkendelse af byggeriet. Legen her, endte med at de sammen byggede en zoologisk have, og fik talt om hvilke dyr der skulle bo hvor.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vi arbejder med at vores fysiske læringsrum er tydeligt og understøttende ift mulige lege og læring.

De voksne fordeler sig i mindre grupper med børnene, og vores dialog med børnene tager afsæt i barnets nærmeste udviklingszone. Vores sprogstrategier anvendes ved at vi gentager, kommenterer, imiterer og kobler tale til handling.

Barnet skal have tid, og de voksne har blik for det enkelte barn og fællesskabet.

Vi arbejder med samlinger hverdag, for at give barnet et overblik over dagen, hvor piktogrammer er et vigtigt redskab i forståelsen af dagens sammenhæng.

Vi arbejder med sproget i dagligdagen igennem daglige samlinger, ugentlige sprogaktiviteter i både vuggestue og børnehave, til frokost, igennem daglig dialog – vi husker at sætte form, farve og andre detaljer på det vi siger. Vi bruger højtlesning som mulighed for dialog.

Barnets sproglige bevidsthed udvikler sig, så det kan vælge forskellige måder at kommunikere på i forskellige situationer, jo mere sprog barnet får i løbet af deres institutionstid. Eksempelvis forstår barnet, hvordan samtalen skal foregå som dialog i en fællessamling, hvor det skal holde sig tilbage og lytte, mens det kan råbe og være fysisk på boldbanen. Lige fra barnet træder ind på stuen, og til barnet bliver hentet, så sprogstimulerer vi, ved at sætte ord på alt hvad vi gør, følelser, oplevelser og meget mere. Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer, i fællesskaber med andre børn.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Børn har mulighed for at udfolde sig fysisk, både inde og ude. Vi planlægger aktiviteter således at børnene får brugt deres krop, og hjælper barnet med at få viden om sig selv og andre.

Vi planlægger dagen så der er mulighed at barnet psykisk får plads og ro til at fordybe sig, og tilegne sig ny viden og læring, ved de tilgængelige muligheder. Indretningen giver mulighed for at fordybe sig, og lære at finde ro, både alene og sammen med andre børn i løbet af dagen.

De voksne har blik for at observere behov hos børnene, så vi hjælper barnet med at finde den rette aktivitet. Vi sætter ord på handlinger, og hjælper barnet med at sætte ord på behovet.

Vi skærper barnets sanser ved at planlægge aktiviteter der giver mulighed for at opdage noget nyt.

- Efteråret og de skiftende farver

- Duften fra friskbagt brød der skaber en følelse
- Duften af regnvej

Vi indretter os så der visuelt er stimulering for barnet. Vi skaber stemninger og inddrager barnet i følelser forbundet med stemningen og aktiviteten.

Kroppen er barnets værktøj til at bevæge sig og sanse verden. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for barnets erfaring, viden, kommunikation samt følelsesmæssige og sociale processer. Ved at styrke børns motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed, forstærker man deres forudsætninger for at udvikle sig.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi bruger naturen til at skabe læringsmiljøer, der giver barnet mulighed for at opleve naturen både på afstand og tæt på.

Vi tager går ud i naturen, og bruger de redskaber naturen giver, vil at lave aktiviteter hvor barnet lærer om naturen. Årstiderne benyttes til at skabe aktiviteter, hvor barnet kan lære om vind, vejr og naturfænomener.

Naturens redskaber tages med i institutionen, efter de er indsamlet af børnene, og skaber rammen for at nørde med naturens legetøj.

- Barnet er med til at lære om affaldssortering ved at de selv skraber deres restmad i miljøspandene efter måltid.
- Barnet har mulighed for at skabe noget med elementer fra naturen, ved at klippe, male og klistre med eks. blade som bliver til en fortælling om naturen og en oplevelse
- Barnet skal have mulighed for at opleve naturens redskaber til motorisk udfoldelse, ved at komme ud i naturen, og skabe en forståelse for de enkelte elementer vind, vand og lyd.
- Barnet udvikler respekt og forståelse for naturen
- Barnet oplever fortrolighed og glæde ved at være i naturen.

- Barnet lærer naturen at kende med alle sanser og oplever den som kilde til og rum for leg, oplevelse, udforskning og viden.
- Barnet tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø.

Praksiseksempel:

"Vi tager ud af huset for at give de større børn nogle nye oplevelser, og lære dem at begå sig udenfor institutionen. Når vi går på tur, prioriterer vi at de større børn går ved siden af, så ben og muskler får lov til at arbejde, og den motoriske koordinering stimuleres. På vores vej har vi respekt for naturen og dets gaver – Vi plukker f.eks ikke blomster på vores vej, for måske står den der når vi kommer tilbage, og måske andre børn også kan få lov til at se den fine blomst. Turen gik til Sydhavnstippen, hvor målet var at finde alpakaer. Her lærer vi at respektere og vise hensyn til dyrene. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskaben. Naturen har masser af legetøj: Sommerfugle som vi vil følge eller fange. Haletudser, hvis udvikling vi kan følge, mariehøns. Vandpytter, store pinde og meget mere. Her sættes barnets fantasi i spil."

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi skaber rammer for at barnet oplever kultur og får en form for kulturforståelse. Dette sker i mødet med andre og oplevelser af andre kulturer.

Vi sørger at tilrettelægge aktiviteter som barnet bliver introduceret til kulturelle udtryksformer, og derigennem lærer om sig selv og sin omverden.

Vi skal introducere barnet til de kulturelle medier og hvad de kan bruges til.

- Barnet skal have mulighed for at opleve teater- og danseforestillinger, koncerter, udstillinger og museer
- Vi skal præsentere barnet for forskellige madkulturer
- Vi skal præsentere barn for forskellige kunstneriske arbejdsformer.
- Vi skal præsentere klassisk og moderne litteratur.
- Vi skal tage del i folkelige og egne traditioner som fastelavn, høstfest og jul
- Være rollemodeller som selv danser, læser, spiller musik, maler etc. •
- Være nysgerrig på barnets måde at udtrykke sig på og opleve.

Evalueringsskulturr

“Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Vi forsøger at skabe refleksionsrum i hverdagen, på trods af corona hensynet, hvor vi gennemgår aktiviteterne der er forløbet. TOPI er også inddraget som et refleksions- og evalueringsskulturr, da det danner overblik over børnegruppen.

Vi skal igennem året arbejde og justerer vores læreplan, så det er et dynamisk redskab, vi arbejder ud fra, og er opdateret på hvordan vi arbejder med læreplanen.

Personalemøder er i starten af 2021 blevet benyttet til at teammøder, hvor der er plads til at fordybe sig i aktiviteterne og bruges til at evaluere praksis. Stueteammøder benyttes

til at evaluere på aktiviteterne, så der løbende kan justeres i de pædagogiske tiltag. Dog er vi udfordret grundet corona, hvor der ofte er børn vågne på stuen i mødeaktiviteten. Samtidig er det et refleksionsrum, hvor teamet kan gennemgå fremtidige aktiviteter og tiltag. Dagbøger der dagligt skrives benyttes som dokumentationsredskab overfor egen praksis, samt mulighed for at evaluere på hvad der virker, og hvad der skal justeres.

Huset er i gang med at finde rytmen, for at muligheden for evaluering kan finde sted løbende i hverdagen. Der er truffet beslutning om en fælles evalueringsstrategi, som implementeres i første halvdel af 2021. Derfor har der ikke været evaluering af denne siden januar 2020.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC